

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

zo 16. mája 2024*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Justičná spolupráca v občianskych veciach – Nariadenie (EÚ) č. 1215/2012 – Súdna právomoc a výkon rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach – Konanie o platobnom rozkaze – Pojem ‚bydlisko‘ – Štátny príslušník členského štátu, ktorý má svoju trvalú adresu v tomto členskom štáte a ktorého aktuálna adresa sa nachádza v inom členskom štáte – Nemožnosť zmeniť alebo zrušiť túto trvalú adresu“

Vo veci C-222/23,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Sofijski rajonen sad (Okresný súd Sofia-mesto, Bulharsko) zo 7. apríla 2023 a doručený Súdnemu dvoru 7. apríla 2023, ktorý súvisí s konaním:

„Toplofikacija Sofija“ EAD,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory C. Lycourgos, sudcovia O. Spineanu-Matei (spravodajkyňa), J.-C. Bonichot, S. Rodin a L. S. Rossi,

generálny advokát: J. Richard de la Tour,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Európska komisia, v zastúpení: S. Noë a I. Zaloguin, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: bulharčina.

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 18 prvého odseku a článku 21 ZFEÚ, článku 47 druhého odseku Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), článku 4 ods. 1, článku 5 ods. 1 a článku 62 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 351, 2012, s. 1), ako aj článku 7 a článku 22 ods. 1 a 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1784 z 25. novembra 2020 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch (doručovanie písomností) (Ú. v. EÚ L 405, 2020, s. 40).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci konania o vydaní platobného rozkazu, ktoré začala spoločnosť „Toplofikacija Sofija“ EAD, dodávateľ tepelnej energie, proti jej zákazníkovi V. Z. A., ktorý je dlžníkom, v súvislosti s peňažnou sumou predstavujúcou hodnotu tepla dodaného do jeho bytu v Sofii (Bulharsko).

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie č. 1215/2012

- 3 Odôvodnenia 13 až 15 nariadenia č. 1215/2012 stanovujú:

„(13) Medzi konaniami, na ktoré sa uplatňuje toto nariadenie a územím členských štátov by mala existovať väzba. Preto by sa spoločné normy právomoci mali v zásade uplatňovať, ak má žalovaný bydlisko na území niektorého z členských štátov.

...

(15) Normy právomoci by mali byť ľahko predvídateľné a vychádzať zo zásady, že právomoc sa všeobecne zakladá podľa bydliska žalovaného. Právomoc založená na tomto kritériu by mala byť vždy k dispozícii, okrem určitých presne vymedzených situácií, keď predmet sporu alebo zmluvná voľnosť účastníkov odôvodňuje iný hraničný ukazovateľ. Bydlisko právnickej osoby treba definovať osobitne, aby boli spoločné pravidlá prehľadnejšie a vyhlo sa konfliktu právomoci.“

- 4 Článok 4 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.

2. Na osoby, ktoré nie sú štátnymi občanmi členského štátu, na území ktorého majú bydlisko, sa vzťahujú normy právomoci použiteľné na štátnych občanov tohto členského štátu.“

5 Článok 5 ods. 1 uvedeného nariadenia stanovuje:

„Osoby s bydliskom na území členského štátu možno žalovať na súdoch iného členského štátu len na základe kritérií upravených v oddieloch 2 až 7 tejto kapitoly.“

6 Článok 7 bod 1 toho istého nariadenia stanovuje:

„Osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v inom členskom štáte:

1. a) v zmluvných veciach na súdoch podľa miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby;

b) na účely tohto ustanovenia, ak sa účastníci zmluvy nedohodli inak, je miestom zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby:

– pri predaji tovaru miesto v členskom štáte, kam sa podľa zmluvy tovar dodal alebo mal dodať,

– pri poskytnutí služieb miesto v členskom štáte, kde sa podľa zmluvy služby poskytli alebo mali poskytnúť,

c) ak sa neuplatní písmeno b), uplatní sa písmeno a).“

7 Podľa článku 62 nariadenia č. 1215/2012:

„1. Na určenie, či má účastník bydlisko v členskom štáte, na ktorého súdy bola vo veci podaná žaloba, súd použije právny poriadok svojho štátu.

2. Ak účastník nemá bydlisko v členskom štáte, na ktorého súdy bola vo veci podaná žaloba, potom na určenie, či má účastník bydlisko v inom členskom štáte, súd použije právny poriadok tohto členského štátu.“

Nariadenie 2020/1784

8 Článok 1 nariadenia 2020/1784, nazvaný „Rozsah pôsobnosti“, stanovuje:

„1. Toto nariadenie sa uplatňuje na cezhraničné doručovanie súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych alebo obchodných veciach. ...

2. S výnimkou článku 7 sa toto nariadenie neuplatňuje, ak nie je známa adresa osoby, ktorej sa má písomnosť doručiť.

...“

9 Podľa článku 7 tohto nariadenia s názvom „Pomoc pri zisťovaní adresy“:

„1. Ak nie je známa adresa osoby, ktorej sa má doručiť súdna alebo mimosúdna písomnosť v inom členskom štáte, uvedený členský štát poskytne pomoc pri zisťovaní tejto adresy prinajmenšom jedným z týchto spôsobov:

a) určením orgánov, ktorým odosielajúce orgány môžu zasielať žiadosti o zistenie adresy osoby, ktorej sa má doručiť písomnosť;

- b) umožnením osobám z iných členských štátov podávať žiadosti, a to aj elektronicky, o informácie o adresách osôb, ktorým sa má doručiť písomnosť, priamo registrom obyvateľov alebo iným verejne dostupným databázam, na vzorovom tlačive, ktoré je k dispozícii na Európskom portáli elektronickej justície; alebo
- c) poskytnutím podrobných informácií na Európskom portáli elektronickej justície o tom, ako zistiť adresy osôb, ktorým sa má doručiť písomnosť.

2. Každý členský štát poskytne Komisii na účely ich sprístupnenia na Európskom portáli elektronickej justície tieto informácie:

- a) spôsoby pomoci, ktoré členský štát poskytne na svojom území podľa odseku 1;
- b) v relevantnom prípade názvy a kontaktné údaje orgánov uvedených v odseku 1 písm. a) a b);
- c) či orgány prijímajúceho členského štátu z vlastnej iniciatívy žiadajú o informácie o adresách od registrov obyvateľov alebo iných databáz v prípadoch, keď adresa uvedená v žiadosti o doručenie nie je správna.

Členské štáty oznámia Komisii všetky následné zmeny informácií uvedených v prvom pododseku.“

10 Článok 22 uvedeného nariadenia, nazvaný „Neprítomnosť odporcu v konaní“, stanovuje:

„1. Ak sa do iného členského štátu mala odoslať písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť na účely doručenia podľa tohto nariadenia a odporca sa nedostavil, nemožno vydať rozsudok, pokiaľ sa nezistí, že doručenie alebo odovzdanie písomnosti sa vykonalo v dostatočnom časovom predstihu, aby sa odporca mohol hájiť, a že:

- a) písomnosť sa doručila spôsobom predpísaným právnym poriadkom prijímajúceho členského štátu pre doručovanie písomností vo vnútroštátnych konaniach osobám na jeho území; alebo
- b) písomnosť sa skutočne odovzdala odporcovi alebo doručila do jeho bydliska iným spôsobom stanoveným v tomto nariadení.

2. Každý členský štát môže oznámiť Komisii skutočnosť, že bez toho, aby bol dotknutý odsek 1, môže súd vydať rozsudok, aj keď nedostal osvedčenie o doručení alebo odovzdaní písomnosti, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocennej písomnosti, za predpokladu, že sú splnené všetky tieto podmienky:

- a) písomnosť sa odoslala jedným zo spôsobov stanovených v tomto nariadení;
- b) odo dňa odoslania písomnosti uplynula lehota považovaná súdom za primeranú v konkrétnom prípade, ktorá však musí byť najmenej šesť mesiacov;
- c) nebolo doručené žiadne osvedčenie napriek všetkému primeranému úsiliu získať ho prostredníctvom príslušných orgánov alebo úradov prijímajúceho členského štátu.

Uvedená informácia sa sprístupní na Európskom portáli elektronickej justície.

3. Bez toho, aby boli dotknuté odseky 1 a 2, môže súd v opodstatnených naliehavých prípadoch nariadiť akékoľvek predbežné alebo ochranné opatrenia.

4. Ak sa do iného členského štátu mala odoslať písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť na účely doručenia podľa tohto nariadenia a bol vydaný rozsudok proti odporcovi, ktorý sa nedostavil, sudca má právo odpustiť odporcovi dôsledky uplynutia lehoty na odvolanie proti rozsudku, ak sú splnené obe tieto podmienky:

- a) odporca sa bez svojho zavinenia nedozvedel o písomnosti v dostatočnom časovom predstihu, aby sa mohol hájiť, alebo sa nedozvedel o rozsudku v dostatočnom časovom predstihu, aby sa mohol odvolať, a
- b) odporca uviedol na svoju obhajobu skutočnosti, ktoré zjavne spochybňujú vecnú stránku návrhu.

Žiadosť o takéto odpustenie dôsledkov sa môže podať iba v primeranom čase od okamihu, keď sa odporca o rozsudku dozvedel.

Každý členský štát môže Komisii oznámiť skutočnosť, že žiadosť o odpustenie dôsledkov nebude prípustná, ak sa podá po uplynutí lehoty stanovenej členským štátom v uvedenom oznámení. Uvedená lehota nesmie byť kratšia ako jeden rok odo dňa vydania rozsudku. Uvedená informácia sa sprístupní na Európskom portáli elektronickej justície.

5. Odsek 4 sa neuplatní na rozsudky o osobnom stave alebo o právnej spôsobilosti osôb.“

Bulharské právo

ZRO

11. Zakon za graždanskata registracija (zákon o registrácii občanov, DV č. 67 z 27. júla 1999), v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej, (ďalej len „ZRO“) v článku 90 ods. 1 stanovuje:

„Každá osoba podliehajúca registrácii obyvateľov podľa tohto zákona je povinná písomne ohlásiť svoju trvalú adresu a aktuálnu adresu...“

12. Článok 93 ZRO stanovuje:

„1. ‚Trvalá adresa‘ je adresa v lokalite, ktorú si osoba zvolila pre zápis do registra obyvateľov.

2. Trvalá adresa je vždy na území Bulharskej republiky.

3. Nikto nesmie mať viac ako jednu trvalú adresu.

4. Bulharskí štátni príslušníci žijúci v zahraničí, ktorí nie sú zapísaní v registri obyvateľov a nemôžu uviesť trvalú adresu v Bulharsku, sa z úradnej moci zapisujú do registra obyvateľov časti ‚Sredets‘ mesta Sofia.

5. Trvalá adresa štátnych príslušníkov je korešpondenčná adresa so štátnymi orgánmi a územnými celkami.

6. Trvalá adresa štátnych príslušníkov sa využíva na výkon alebo využívanie práv alebo služieb v prípadoch stanovených zákonom alebo akýmkoľvek iným normatívnym aktom.

7. Trvalá adresa môže byť rovnaká ako aktuálna adresa.“

13 Podľa článku 94 ZRO:

„1. Aktuálna adresa je adresa, na ktorej sa osoba zdržiava.

2. Nikto nemá viac ako jednu aktuálnu adresu.

3. Aktuálna adresa bulharských štátnych príslušníkov, ktorí majú bydlisko v zahraničí, je zapísaná v registri obyvateľov len s názvom štátu, v ktorom sa zdržiavajú.“

14 Podľa článku 96 ods. 1 ZRO:

„Aktuálna adresa sa nahlasuje prostredníctvom vyhlásenia o adrese, ktoré osoba podáva orgánom uvedeným v článku 92 ods. 1 Bulharský štátny príslušník s pobytom v zahraničí nahlási orgánom uvedeným v článku 92 ods. 1 svoju aktuálnu adresu, t. j. štát, v ktorom sa zdržiava.“

ZMPS

15 Kodex na mezdunarodnoto častno pravo (Zákonník medzinárodného práva súkromného, DV č. 42 zo 17. mája 2005), v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej, (ďalej len „ZMPS“) v článku 4 stanovuje:

„1. Medzinárodná právomoc bulharských súdov a iných orgánov existuje, ak:

(1) odporca má obvyklý pobyt, sídlo podľa svojich stanov alebo miesto skutočného riadenia v Bulharsku,

...“

16 Podľa článku 48 ods. 7 ZMPS:

„V zmysle tohto zákonníka sa pod pojmom ‚obvyklý pobyt‘ fyzickej osoby rozumie miesto, kde táto osoba prevažne žije, pričom toto miesto nemusí byť nevyhnutne spojené s registráciou alebo povolením na pobyt alebo usadenie. Na účely určenia tohto miesta treba zohľadniť najmä okolnosti osobnej alebo profesionálnej povahy tejto osoby vyplývajúce z jej trvalých väzieb na toto miesto alebo z jej zámeru vytvoriť takéto väzby.“

OSP

17 Graždanski procesualen kodex (Občiansky súdny poriadok, DV č. 59 z 20. júla 2007), v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej, (ďalej len „OSP“) v článku 38, nazvanom „Adresa na doručovanie“, stanovuje:

„Doručovanie sa vykonáva na adresu uvedenú v spise. Ak sa adresát nenachádza na uvedenej adrese, doručenie sa uskutoční na jeho aktuálnu adresu, a ak ju nemá, na jeho trvalú adresu.“

- 18 Článok 40 OSP, nazvaný „Osoba, ktorej je písomnosť určená“, stanovuje:
- „1. Účastník konania, ktorý sa zdržiava alebo sa presťahuje počas viac ako jedného mesiaca do cudziny, je povinný uviesť osobu na účely doručenia, t. j. adresáta súdnych písomností, ak v konaní v Bulharsku nemá zástupcu. Rovnakú povinnosť má právny zástupca, správca konkurznej podstaty a mandatár.
2. Ak osoby uvedené v odseku 1 neuvedú takéhoto adresáta, všetky písomnosti sa uchovávajú v spise a považujú sa za doručené. Súd informuje tieto osoby o týchto dôsledkoch pri doručení prvej písomnosti.“
- 19 § 41 OSP s názvom „Informačná povinnosť“ stanovuje:
- „1. Účastník konania, ktorý sa viac ako jeden mesiac zdržiava mimo adresy, ktorú oznámil vo veci alebo na ktorú mu bolo doručené oznámenie, je povinný oznámiť súdu svoju novú adresu. Rovnakú povinnosť má právny zástupca, správca konkurznej podstaty a mandatár.
2. V prípade nesplnenia povinnosti uvedenej v odseku 1 sa všetky písomnosti založia do spisu a považujú sa za doručené. Súd informuje účastníka konania o týchto dôsledkoch pri doručení prvého oznámenia.“
- 20 Podľa článku 53 OSP s názvom „Doručovanie cudzincom s bydliskom v tuzemsku“:
- „Cudzincom s bydliskom v tuzemsku sa doručovanie vykonáva na adresu oznámenú príslušným správnym orgánom.“
- 21 Článok 410 OSP s názvom „Návrh na vydanie súdneho príkazu“ stanovuje:
- „1. Navrhovateľ môže podať návrh na vydanie súdneho príkazu:
- (1) vo vzťahu k peňažnej pohľadávke alebo zastupiteľnému majetku, ak návrh patrí do právomoci Rajonen säd (okresný súd),
- ...“
- 22 Podľa článku 411 OSP s názvom „Vydanie súdneho príkazu“:
- „1. Návrh sa podáva na Rajonen säd (okresný súd) v obvode, v ktorom má dlžník trvalú adresu alebo sídlo; tento súd preskúma *ex officio* v lehote troch dní svoju miestnu príslušnosť. Žaloba proti spotrebiteľovi sa musí podať na súde v obvode, v ktorom sa nachádza jeho aktuálna adresa, a ak neexistuje aktuálna adresa, jeho trvalá adresa. Ak sa súd domnieva, že vec nepatrí do jeho pôsobnosti, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu.
2. Súd na pojednávaní týkajúcom sa procesných aspektov preskúma návrh a vydá súdny príkaz v lehote stanovenej v odseku 1, okrem prípadov, keď:
- ...
- (4) dlžník nemá trvalú adresu ani sídlo na území Bulharskej republiky,

(5) dlžník nemá na území Bulharskej republiky obvyklý pobyt ani miesto podnikania.

3. Ak súd návrhu vyhovie, vydá súdny príkaz, ktorého kópia sa doručí dlžníkovi.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 23 Toplofikacija Sofija je spoločnosť založená podľa bulharského práva pôsobiaca v oblasti distribúcie tepla. Dňa 6. marca 2023 podala na Sofijski rajonen sád (Okresný súd Sofia-mesto, Bulharsko), ktorý je vnútroštátnym súdom, návrh na vydanie platobného rozkazu proti V. Z. A., bulharskému štátnemu príslušníkovi.
- 24 Táto spoločnosť požaduje od dotknutej osoby zaplatenie peňažnej sumy vo výške 700,61 bulharských levov (BGN) (približne 358 eur) z dôvodu, že táto osoba ako vlastník bytu nachádzajúceho sa v Sofii v budove, ktorá je v spoluvlastníctve, nezaplatila za tento byt faktúru za spotrebu tepla v období od 15. septembra 2020 do 22. februára 2023.
- 25 Vnútroštátny súd spresňuje, že V. Z. A. ešte nie je účastníkom konania vo veci samej a bude účastníkom konania až po vydaní požadovaného platobného rozkazu pod podmienkou, že tento súd má právomoc rozhodnúť o tomto návrhu.
- 26 Uvedený súd uvádza, že z prieskumov vykonaných *ex offo* v priebehu konania vo veci samej v súlade s povinnosťami, ktoré mu vyplývajú z bulharského práva, plynie, že osoba V. Z. A. je od roku 2000 zaregistrovaná v Národnom registri obyvateľov ako osoba s trvalou adresou v Sofii. V. Z. A. však 6. marca 2010 oznámila svoju aktuálnu adresu v inom členskom štáte ako Bulharská republika. V tejto súvislosti vnútroštátny súd uvádza, že bulharské právo neumožňuje oznámiť úplnú aktuálnu adresu v zahraničí.
- 27 Vnútroštátny súd tiež poukazuje na záväzné výkladové rozhodnutie, ktoré vydal Vărhoven kasacionen sád (Najvyšší kasačný súd, Bulharsko) 18. júna 2014 (ďalej len „rozhodnutie z 18. júna 2014“), týkajúce sa prípadov odmietnutia vydania platobného rozkazu, ktoré sú stanovené v článku 411 ods. 2 bodoch 4 a 5 GPK.
- 28 Podľa rozhodnutia z 18. júna 2014 sa musí v súvislosti s návrhom na vydanie platobného rozkazu podľa článku 411 OSP existencia trvalého pobytu alebo obvyklého pobytu na území Bulharskej republiky overiť ku dňu doručenia vydaného platobného rozkazu, bez ohľadu na skutočnosť, že v súlade s bodmi 4 a 5 odseku 2 tohto článku by sa vydanie takéhoto rozkazu malo zamietnuť, ak na tomto území neexistuje trvalý pobyt alebo obvyklý pobyt.
- 29 V súlade s rozhodnutím z 18. júna 2014, ak sa zistí, že súd vydal platobný rozkaz proti dlžníkovi, ktorý nemá trvalú adresu na území Bulharskej republiky, tento platobný rozkaz tento súd *ex offo* zruší. Ak sa naopak zistí, že tento dlžník nemá obvyklý pobyt na území Bulharskej republiky, vydaný platobný rozkaz nemôže zrušiť súd, ktorý ho vydal. V tomto poslednom uvedenom prípade musí tento súd pri doručení tohto platobného rozkazu overiť, či má uvedený dlžník trvalú adresu v Bulharsku, a ak je to tak, uvedený platobný rozkaz sa považuje za riadne doručený buď doručením osobe v domácnosti toho istého dlžníka, alebo vyvesením oznámenia. V dôsledku toho sa možno dovolávať uplatnenia článku 411 ods. 2 bodu 5 OSP len v odvolacom konaní.

- 30 Vnútroštátny súd uvádza, že rozhodnutie z 18. júna 2014 bolo vydané predtým, ako bol článok 411 ods. 1 OSP zmenený v tom zmysle, že konajúci súd je teraz povinný *ex offico* overiť svoju miestnu príslušnosť najmä podľa trvalej adresy dlžníka.
- 31 Podľa tohto súdu z článku 411 OSP, ako ho vykladá Vърhoven kasacionen съд (Najvyšší kasačný súd), vyplýva, že platobný rozkaz bude vždy vydaný voči dlžníkovi, bulharskému štátnemu príslušníkovi, ktorého trvalá adresa zostáva zaregistrovaná v Bulharsku, aj keď má tento dlžník adresu v zahraničí, ktorá je tiež uvedená v registri obyvateľov. Takýto výklad by však mohol ohroziť pravidlo stanovené v článku 5 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012, podľa ktorého dlžníka s bydliskom v členskom štáte možno v zásade žalovať len na súdoch tohto členského štátu.
- 32 Vnútroštátny súd tiež uvádza, že podľa článku 93 ZRO trvalá adresa bulharských štátnych príslušníkov zostáva na bulharskom území, a v prípade presťahovania sa do iného členského štátu ju nemožno zmeniť. To predstavuje prekážku výkonu práva na voľný pohyb a voľbu miesta pobytu bulharských štátnych príslušníkov, ktoré zaručuje článok 21 ZFEÚ.
- 33 Navyše bulharskí štátni príslušníci, ktorí využili svoje právo na voľný pohyb, by sa potenciálne nachádzali v situácii obrátenej diskriminácie na základe štátnej príslušnosti v rozpore s článkom 18 ZFEÚ. V súlade s článkom 53 OSP sa totiž štátnym príslušníkom iných členských štátov Európskej únie, ktorí majú trvalý pobyt v Bulharsku, doručujú písomnosti na adresu, ktorú ohlásili imigračným úradom. Ak prestali mať bydlisko na bulharskom území, bulharské súdy už nemajú právomoc vo vzťahu k nim na základe kritéria právomoci súvisiaceho s bydliskom. Bulharskí štátni príslušníci naopak nemôžu zrušiť registráciu svojej trvalej adresy a sú stále povinní mať adresáta pripraveného prijímať písomnosti v ich mene v Bulharsku.
- 34 Okrem toho podľa vnútroštátneho súdu z článku 94 ods. 3 ZRO v spojení s jeho článkom 93 ods. 2 vyplýva, že bulharský štátny príslušník nemôže zaregistrovať presnú adresu mimo Bulharska, pričom jedinou zmienkou, ktorú v tejto súvislosti uvedie správny orgán, je údaj o štáte, do ktorého sa tento štátny príslušník presťahoval. Z tohto dôvodu článok 4 ZMPS stanovuje ako kritérium právomoci v medzinárodných súkromnoprávných vzťahoch, na ktoré sa právo Únie neuplatňuje, obvyklý pobyt odporcu.
- 35 V tomto kontexte sa vnútroštátny súd v prvom rade pýta, či článok 5 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012 bráni tomu, aby bola medzinárodná právomoc súdu, na ktorý bol podaný návrh na vydanie platobného rozkazu, určená s prihliadnutím na pojem „bydlisko“, ako vyplýva z vnútroštátnych právnych predpisov relevantných vo veci samej. Tento súd spresňuje, že hoci nemožno vylúčiť, že svoju medzinárodnú právomoc môže založiť na článku 7 bode 1 písm. b) druhej zarážke nariadenia č. 1215/2012, keďže zmluva, z ktorej vyplýva nárokovaná pohľadávka, sa týka dodávky tepla do nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v Sofii, zostáva relevantná otázka určenia bydliska.
- 36 Vnútroštátny súd sa ďalej pýta, či zákaz uložený súdu rozhodnutím z 18. júna 2014 vychádza z aktuálnej adresy dlžníka, aby preukázal, že dlžník nemá obvyklý pobyt na území Bulharskej republiky, je v súlade s článkom 18 ZFEÚ, keďže tento zákaz predstavuje obrátenú diskrimináciu.
- 37 Vzhľadom na to, že vnútroštátne právo mu neumožňuje určiť adresu dlžníka mimo Bulharska, vnútroštátny súd sa napokon pýta, či sa môže v tejto súvislosti opierať o možnosť využiť pomoc dotknutého členského štátu, ktorú ponúka článok 7 nariadenia 2020/1784.

38 Za týchto podmienok Sofijski rajonen sád (Okresný súd Sofia-mesto) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Má sa článok 62 ods. 1 nariadenia [č. 1215/2012] v spojení s článkom 18 [prvým odsekom] a článkom 21 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby sa pojem ‚bydlisko‘ fyzickej osoby odvodzoval z vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá stanovuje, že trvalá adresa štátnych príslušníkov štátu, v ktorom sa nachádza súd konajúci vo veci, je vždy v tomto štáte a že ju nemožno preniesť na iné miesto v Európskej únii?
2. Má sa článok 5 ods. 1 nariadenia [č. 1215/2012] v spojení s článkom 18 [prvým odsekom] a článkom 21 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že pripúšťa vnútroštátnu právnu úpravu a vnútroštátnu judikatúru, podľa ktorej súd štátu nemôže odmietnuť vydať platobný rozkaz proti dlžníkovi, ktorý je štátnym príslušníkom tohto štátu a vo vzťahu ku ktorému existuje odôvodnený predpoklad, že súd nemá medzinárodnú právomoc, z dôvodu, že je pravdepodobné, že dlžník má bydlisko v inom štáte Únie, čo vyplýva z vyhlásenia dlžníka príslušnému orgánu, že má v tomto inom členskom štáte registrovanú adresu? Je v takom prípade relevantné, kedy bolo toto vyhlásenie urobené?
3. Ak medzinárodná právomoc súdu konajúceho vo veci vyplýva z iného ustanovenia ako z článku 5 ods. 1 nariadenia [č. 1215/2012], má sa článok 18 [prvý odsek] ZFEÚ v spojení s článkom 47 druhým odsekom [Charty] vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave a vnútroštátnej judikatúre, podľa ktorých hoci platobný rozkaz môže byť vydaný len proti fyzickej osobe s obvyklým pobytom v štáte konajúceho súdu, nie je možné preukázať, že táto osoba má pobyt v inom štáte len na základe skutočnosti, že dlžník, proti ktorému sa rozkaz vydáva, štátny príslušník štátu, v ktorom sa nachádza konajúci súd, zaregistroval v tomto štáte adresu, na ktorej sa zdržiava (jeho ‚aktuálnu‘ adresu) nachádzajúcu sa v inom štáte Európskej únie, ak dlžník nemôže vyhlásiť, že sa úplne presťahoval do tohto druhého štátu a nemá žiadnu adresu na území štátu konajúceho súdu? Záleží v takom prípade na tom, kedy bolo vyhlásenie o aktuálnej adrese urobené?
4. V prípade, že odpoveď na prvú podotázku tretej otázky znie, že vydanie platobného rozkazu je prípustné podľa článku 4 ods. 1 nariadenia [č. 1215/2012] v spojení s výkladom článku 22 ods. 1 a 2 nariadenia [2020/1784], ako je uvedené v [rozsudku z 19. decembra 2012, Alder (C-325/11, EU:C:2012:824)], [ako aj] v spojení so zásadou účinného uplatňovania práva Únie pri výkone vnútroštátnej procesnej autonómie, že vnútroštátny súd štátu, ktorého štátni príslušníci sa nemôžu vzdať registrácie svojej adresy na území tohto štátu a nemôžu ju preniesť do iného štátu, keď rozhoduje o návrhu na vydanie platobného rozkazu v konaní bez účasti dlžníka, musí v súlade s článkom 7 nariadenia [2020/1784] získať od orgánov štátu, v ktorom má dlžník registrovanú adresu, informácie o adrese dlžníka v tomto štáte a o dátume jej registrácie, aby zistil skutočné miesto obvyklého pobytu dlžníka pred prijatím konečného rozhodnutia vo veci?“

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

39 Podľa ustálenej judikatúry Súdného dvora je konanie, ktoré upravuje článok 267 ZFEÚ, nástrojom spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi, prostredníctvom ktorého Súdny dvor poskytuje týmto súdom výklad práva Únie potrebný na vyriešenie sporov, ktoré prejednávajú, pričom odôvodnením návrhu na začatie prejudiciálneho konania nie je formulovanie poradných

názorov na všeobecné alebo hypotetické otázky, ale potreba, ktorá je vnútorne spätá s efektívnym riešením určitého sporu [rozsudok z 9. januára 2024, G. a i. (Vymenovanie sudcov na všeobecné súdy v Poľsku), C-181/21 a C-269/21, EU:C:2024:1, bod 62, ako aj citovaná judikatúra].

- 40 Zo samotného znenia článku 267 ZFEÚ vyplýva, že požadované rozhodnutie o prejudiciálnej otázke musí byť „nevyhnutné“ na to, aby umožnilo vnútroštátnemu súdu „vydať rozsudok“ vo veci, ktorá mu bola predložená [rozsudok z 9. januára 2024, G. a i. (Vymenovanie sudcov na všeobecné súdy v Poľsku), C-181/21 a C-269/21, EU:C:2024:1, bod 63, ako aj citovaná judikatúra].
- 41 Súdny dvor tak opakovane pripomenul, že zo znenia a systematiky článku 267 ZFEÚ vyplýva, že prejudiciálne konanie predovšetkým predpokladá, že pred vnútroštátnymi súdmi skutočne prebieha konanie, v rámci ktorého majú vydať rozhodnutie, pri ktorom budú môcť zohľadniť rozsudok v prejudiciálnom konaní [rozsudok z 9. januára 2024, G. a i. (Vymenovanie sudcov na všeobecné súdy v Poľsku), C-181/21 a C-269/21, EU:C:2024:1, bod 64, ako aj citovaná judikatúra].
- 42 V prejednávanej veci je vnútroštátny súd povinný overiť *ex officio* svoju právomoc na vydanie platobného rozkazu v súlade s článkom 411 ods. 1 OSP. Na tento účel sa tento súd obrátil na Súdny dvor so štyrmi prejudiciálnymi otázkami, ktoré sa týkajú výkladu nariadení č. 1215/2012 a 2020/1784, ako aj výkladu článku 18 prvého odseku ZFEÚ, článku 21 ZFEÚ a článku 47 druhého odseku Charty.
- 43 Pokiaľ ide v prvom rade o požadovaný výklad článku 47 druhého odseku Charty, z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vôbec nevyplýva, že tento výklad je objektívne nevyhnutný pre rozhodnutie, ktoré má vnútroštátny súd prijať [pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. januára 2024, G. a i. (Vymenovanie sudcov na všeobecné súdy v Poľsku), C-181/21 a C-269/21, EU:C:2024:1, bod 65, ako aj citovaná judikatúra]. Vnútroštátny súd totiž neuvádza súvislosť, ktorú vidí medzi týmto ustanovením a sporom vo veci samej, ani dôvody, pre ktoré je podľa neho na vyriešenie tohto sporu potrebný výklad uvedeného ustanovenia.
- 44 Pokiaľ ide v druhom rade o požadovaný výklad článku 22 nariadenia 2020/1784, treba poznamenať, že tento článok upravuje, ako vyplýva z jeho názvu, povinnosti vnútroštátneho súdu v prípade neúčasti žalovaného na konaní. Uvedený článok sa uplatní, ak sa písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť už odoslala do iného členského štátu na účely doručenia a týka sa kontradiktórneho konania, ktoré nasleduje po konaní, ktorého sa týka konanie vo veci samej, v ktorom dlžník ešte nebol účastníkom konania. Článok 22 nariadenia 2020/1784 teda vychádza z predpokladu, ktorý je v prejednávanej veci len hypotetický, a to z neúčasti žalovaného na konaní.
- 45 Z toho vyplýva, že v rozsahu, v akom sa návrh na začatie prejudiciálneho konania týka výkladu článku 47 druhého odseku Charty a článku 22 ods. 1 a 2 nariadenia 2020/1784, nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, a preto je neprípustný.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej až tretej otázke

Úvodné pripomienky

- 46 Pokiaľ ide v prvom rade o výklad relevantných ustanovení nariadenia č. 1215/2012, na úvod vzniká otázka, či spor vo veci samej patrí do pôsobnosti tohto nariadenia, pretože jeho uplatnenie si vyžaduje existenciu cudzieho prvku. Hoci v prejednávanej veci dotknutý dlžník ešte nie je účastníkom konania vo veci samej, nič to nemení na tom, že návrh na vydanie platobného rozkazu sa podáva proti tomuto dlžníkovi, ktorého bydlisko sa nachádza v inom členskom štáte, čo predstavuje cudzí prvok postačujúci na uplatnenie tohto nariadenia.
- 47 Pokiaľ ide v druhom rade o výklad článku 18 ZFEÚ, treba pripomenúť, že tento článok sa môže samostatne uplatniť len v situáciách upravených právom Únie, pre ktoré neexistujú osobitné pravidlá zákazu diskriminácie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 10. februára 2011, *Missionswerk Werner Heukelbach*, C-25/10, EU:C:2011:65, bod 18, ako aj z 28. septembra 2023, *Ryanair/Komisia*, C-321/21 P, EU:C:2023:713, bod 98 a citovanú judikatúru).
- 48 Pokiaľ ide v prejednávanej veci o problematiku, ktorú v podstate vyvolávajú položené otázky, a to otázku rozdielneho spôsobu určenia bydliska podľa toho, či ide o bulharských štátnych príslušníkov, alebo cudzích štátnych príslušníkov s bydliskom v Bulharsku, článok 4 ods. 2 nariadenia č. 1215/2012 stanovuje zákaz diskriminácie v rozsahu, v akom toto ustanovenie zakazuje akékoľvek rozdielne zaobchádzanie na základe štátnej príslušnosti, pokiaľ ide o uplatnenie pravidiel právomoci zavedených týmto nariadením. Preto nie je potrebné uplatniť článok 18 ZFEÚ samostatne, a teda ani k nemu podať osobitný výklad.
- 49 V treťom rade treba pripomenúť, že v rozsahu, v akom nariadenie č. 1215/2012 zrušilo a nahradilo nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42), ktoré samo nahradilo Dohovor z 27. septembra 1968 o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32), zmenený neskoršími dohovormi týkajúcimi sa pristúpenia nových členských štátov k tomuto dohovoru, výklad ustanovení týchto dvoch posledných uvedených právnych nástrojov Súdny dvorom platí aj pre výklad nariadenia č. 1215/2012, keďže tieto ustanovenia možno kvalifikovať ako „rovnocenné“ ustanoveniam tohto posledného uvedeného nariadenia (rozsudok z 9. júla 2020, *Verein für Konsumenteninformation*, C-343/19, EU:C:2020:534, bod 22 a citovaná judikatúra).

O prvej prejudiciálnej otázke

- 50 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 62 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012 vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa štátni príslušníci členského štátu, ktorí sa zdržiavajú v inom členskom štáte, považujú za štátnych príslušníkov s bydliskom na adrese, ktorá je stále zaregistrovaná v prvom členskom štáte.

- 51 V tejto súvislosti treba na úvod poznamenať, že pojem „bydlisko“ je v štruktúre nariadenia č. 1215/2012 podstatný, pretože predstavuje všeobecné kritérium väzby umožňujúce založiť medzinárodnú právomoc v súlade s článkom 4 ods. 1 tohto nariadenia, ktorý odkazuje na bydlisko žalovaného bez ohľadu na jeho štátnu príslušnosť (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. decembra 2013, Corman-Collins, C-9/12, EU:C:2013:860, body 22 a 23).
- 52 Ako vyplýva zo správy pána Jenarda týkajúcej sa Dohovoru z 27. septembra 1968 o súdnej právomoci a výkone rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 59, 1979, s. 1), ktorej komentáre k odôvodneniu výberu kritéria bydliska platia aj pre výklad nariadenia č. 1215/2012, voľba normotvorcu Únie uprednostniť toto kritérium pred kritériom štátnej príslušnosti bola diktovaná potrebou uľahčiť jednotné uplatňovanie pravidiel právomoci s cieľom vyhnúť sa odlišným pravidlám právomoci v závislosti od toho, či v sporoch stoja štátni príslušníci zmluvného štátu, alebo štátny príslušník zmluvného štátu a cudzí štátny príslušník, alebo dvaja cudzí štátni príslušníci.
- 53 Podobne ako Dohovor z 27. septembra 1968 o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach a nariadenie č. 44/2001, ani nariadenie č. 1215/2012 neobsahuje definíciu pojmu „bydlisko“. Článok 62 ods. 1 tohto posledného uvedeného nariadenia tak odkazuje na vnútroštátny zákon členského štátu, na ktorého súdy bola podaná žaloba, s cieľom určiť, či má účastník konania bydlisko na území tohto členského štátu. Podľa článku 62 ods. 2 uvedeného nariadenia, ak účastník konania nemá bydlisko v členskom štáte, na ktorého súdy bola podaná žaloba, na určenie, či má bydlisko v inom členskom štáte, súd použije právny poriadok tohto členského štátu.
- 54 Členské štáty majú preto v zásade právomoc určiť bydlisko fyzickej osoby podľa svojho vlastného práva.
- 55 Z ustálenej judikatúry však vyplýva, že uplatnenie vnútroštátnych pravidiel nesmie ohroziť potrebný účinok aktu Únie. Ako totiž Súdny dvor v podstate rozhodol v súvislosti s nariadením č. 44/2001, pričom táto judikatúra je použiteľná na výklad nariadenia č. 1215/2012, uplatnenie procesných pravidiel členského štátu nemôže narušiť potrebný účinok systému stanoveného týmto nariadením tým, že by bránilo uplatneniu zásad stanovených týmto nariadením (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. apríla 2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, bod 69 a citovanú judikatúru).
- 56 Ako však vyplýva z bodu 51 tohto rozsudku, systém zavedený nariadením č. 1215/2012 spočíva na rozhodnutí normotvorcu Únie založiť jednotné pravidlá právomoci na kritériu bydliska a nie na kritériu štátnej príslušnosti žalovaného. V dôsledku toho, ako Komisia tiež tvrdí vo svojich písomných pripomienkach, členský štát nemôže zmeniť túto základnú voľbu uplatnením vnútroštátnych pravidiel, podľa ktorých jeho štátni príslušníci majú povinne bydlisko na jeho území.
- 57 V prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že bulharské právo rozlišuje, pokiaľ ide o jeho štátnych príslušníkov, medzi ich trvalou adresou a ich aktuálnou adresou.
- 58 Každý bulharský štátny príslušník má na území Bulharskej republiky jedinou trvalú adresu, ktorá zodpovedá adrese zapísanej v registri obyvateľov a ktorá ostáva stále na tomto území. Bulharskí štátni príslušníci, ktorí sa zdržiavajú v zahraničí a ktorí nemôžu preukázať, že majú trvalú adresu v Bulharsku, sa z úradnej moci zapíšu do registra obyvateľov časti ‚Sredets‘ mesta Sofia. Aktuálna

adresa naopak zodpovedá adrese, na ktorej sa dotknutá osoba zdržiava. Pokiaľ ide o bulharských štátnych príslušníkov s pobytom v zahraničí, táto adresa sa obmedzuje na uvedenie mena štátu, v ktorom žijú, v registri obyvateľov bez toho, aby podľa vnútroštátneho súdu mohli takýto štátni príslušníci zaregistrovať presnú adresu mimo Bulharska. Ako spresňuje tento súd, bulharskí štátni príslušníci sú preto povinní mať trvalú adresu v Bulharsku bez ohľadu na miesto, kde sa títo štátni príslušníci skutočne zdržiavajú.

- 59 S výhradou overení, ktoré prináleží vykonať vnútroštátnemu súdu, bulharská právna úprava, ako ju opísal tento súd, považuje za bydlisko bulharských štátnych príslušníkov ich trvalú adresu, ktorá je vždy v Bulharsku, bez ohľadu na to, či sa zdržiavajú v Bulharsku, alebo v zahraničí, a neumožňuje týmto štátnym príslušníkom zaregistrovať si úplnú adresu v inom členskom štáte, aj keď sa tam trvalo zdržiavajú, a preto ich možno považovať za osoby s bydliskom na území tohto členského štátu podľa právnych predpisov tohto členského štátu uplatniteľných v súlade s článkom 62 ods. 2 nariadenia č. 1215/2012.
- 60 Treba tiež spresniť, že len vnútroštátnemu súdu prináleží určiť rozsah pojmu „bydlisko“ vo vnútroštátnom práve. Keďže však vnútroštátna právna úprava automaticky spája tento pojem s trvalou, povinnou a niekedy fiktívnou adresou zaregistrovanou pre každého štátneho príslušníka dotknutého členského štátu, takáto právna úprava narúša potrebný účinok nariadenia č. 1215/2012, pretože vedie k nahradeniu kritéria „bydliska“, na ktorom sú založené pravidlá právomoci zavedené týmto nariadením, kritériom štátnej príslušnosti.
- 61 Za týchto podmienok nie je potrebné preskúmať otázku, či článok 21 ZFEÚ bráni aj takej vnútroštátnej právnej úprave, aká je opísaná v predchádzajúcom bode.
- 62 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 62 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa štátni príslušníci členského štátu, ktorí sa zdržiavajú v inom členskom štáte, považujú za štátnych príslušníkov s bydliskom na adrese, ktorá je stále zaregistrovaná v prvom členskom štáte.

O druhej a tretej otázke

- 63 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora v rámci postupu spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom stanoveného článkom 267 ZFEÚ prináleží Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď, ktorá mu umožní rozhodnúť spor, ktorý prejednáva. Z tohto pohľadu Súdnemu dvoru prináleží v prípade potreby preformulovať otázky, ktoré sú mu položené (rozsudok z 30. januára 2024, Direktor na Glavna direkcija „Nacionalna policija“ pri MVR – Sofia, C-118/22, EU:C:2024:97, bod 31 a citovaná judikatúra).
- 64 V prejednávanej veci sú druhá a tretia otázka, ktoré treba preskúmať spoločne, založené na skutočnosti, ako vyplýva z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, že vnútroštátny súd tvrdí, že v súlade s článkom 411 OSP, ako bol vyložený v rozhodnutí z 18. júna 2014, je povinný vydať platobný rozkaz proti dlžníkovi, bulharskému štátnemu príslušníkovi, ktorého trvalá adresa sa nachádza v Bulharsku, hoci je možné odôvodnene sa domnievať, že tento dlžník mal v čase podania tohto návrhu na vydanie platobného rozkazu bydlisko na území iného členského štátu, v dôsledku čoho tento súd nemá medzinárodnú právomoc rozhodnúť o takomto návrhu v súlade s článkom 4 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012.

- 65 Podľa vnútroštátneho súdu nemožno vylúčiť, že svoju právomoc môže založiť na inom ustanovení, a to na článku 7 bode 1 písm. b) druhej zarážke tohto nariadenia obsiahnutej v oddiele 2 kapitoly II tohto nariadenia. Kládne si však otázku, či článok 5 ods. 1 uvedeného nariadenia bráni tomu, aby bol povinný vydať platobný rozkaz voči dlžníkovi, ktorého aktuálna adresa sa nachádza v inom členskom štáte. V tejto súvislosti sa vnútroštátny súd pýta aj na relevantnosť dátumu, ku ktorému dotknutý dlžník zaregistroval aktuálnu adresu.
- 66 V dôsledku toho treba konštatovať, že svojou druhou a treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 4 ods. 1 a článok 5 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012 majú vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby vnútroštátna právna úprava, ako ju vykladá vnútroštátna judikatúra, priznávala súdu členského štátu právomoc vydať platobný rozkaz proti dlžníkovi, v prípade ktorého sa možno odôvodnene domnievať, že má bydlisko na území iného členského štátu.
- 67 Ako bolo pripomenuté v bode 51 tohto rozsudku, článok 4 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012 stanovuje všeobecné pravidlo právomoci, z ktorého toto nariadenie vychádza, a to pravidlo bydliska žalovaného bez ohľadu na jeho štátnu príslušnosť.
- 68 Podľa článku 5 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012 osoby s bydliskom na území členského štátu možno žalovať na súdoch iného členského štátu len na základe pravidiel upravených v oddieloch 2 až 7 kapitoly II tohto nariadenia. Tieto oddiely obsahujú pravidlá osobitnej právomoci, pravidlá o právomoci vo veciach poistenia, spotrebiteľských zmlúv, individuálnych pracovných zmlúv, ako aj pravidlá o výlučnej právomoci a pravidlá týkajúce sa voľby právomoci.
- 69 Z uvedených oddielov vyplýva, že možno usudzovať, že súd členského štátu má medzinárodnú právomoc konať vo veci proti žalovanému, ktorý má bydlisko na území iného členského štátu, len v situáciách upravených v týchto istých oddieloch.
- 70 V prejednávanej veci by mal mať vnútroštátny súd možnosť vydať platobný rozkaz proti dlžníkovi, v prípade ktorého sa možno odôvodnene domnievať, že mal v čase podania návrhu na vydanie platobného rozkazu bydlisko v inom členskom štáte než v Bulharskej republike, len ak môže založiť svoju právomoc rozhodovať o takomto návrhu na základe jedného z pravidiel právomoci uvedených v oddieloch 2 až 7 nariadenia č. 1215/2012.
- 71 Okolnosti, ktoré treba zohľadniť na účely určenia právomoci, sú teda okolnosti existujúce v čase podania dotknutého návrhu na vydanie platobného rozkazu.
- 72 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na druhú a tretiu otázku odpovedať tak, že článok 4 ods. 1 a článok 5 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby vnútroštátna právna úprava, ako ju vykladá vnútroštátna judikatúra, priznávala súdu členského štátu právomoc vydať platobný rozkaz proti dlžníkovi, v prípade ktorého sa možno odôvodnene domnievať, že mal v čase podania návrhu na vydanie platobného rozkazu bydlisko na území iného členského štátu v situáciách iných, než sú situácie stanovené v oddieloch 2 až 7 kapitoly II tohto nariadenia.

O štvrtej otázke

- 73 Svojou štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 7 nariadenia 2020/1784 vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby sa súd členského štátu, ktorý má právomoc vydať platobný rozkaz proti dlžníkovi, v prípade ktorého sa možno odôvodnene domnievať, že má

bydlisko na území iného členského štátu, obrátil na príslušné orgány a použil prostriedky poskytnuté týmto iným členským štátom na zistenie adresy tohto dlžníka na účely doručenia platobného rozkazu.

- 74 Na úvod treba poznamenať, že ak vnútroštátny súd dospeje k záveru, že má právomoc rozhodnúť vo veci samej na základe jedného z pravidiel právomoci uvedených v oddieloch 2 až 7 kapitoly II nariadenia č. 1215/2012, a v dôsledku toho je oprávnený vydať platobný rozkaz požadovaný proti dotknutému dlžníkovi, aj keď má tento dlžník bydlisko na území iného členského štátu, je povinný doručiť tento platobný rozkaz tomuto dlžníkovi.
- 75 V tejto súvislosti v súlade s judikatúrou Súdneho dvora, ak má adresát súdnej písomnosti bydlisko v zahraničí, doručenie tejto písomnosti v zásade patrí do pôsobnosti nariadenia 2020/1784 a musí sa uskutočniť prostriedkami zavedenými týmto nariadením, s výnimkou najmä situácie, v ktorej bydlisko alebo obvyklý pobyt tejto osoby nie sú známe (pozri analogicky rozsudok z 19. decembra 2012, Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, body 24 a 25).
- 76 V tejto poslednej uvedenej situácii však v súlade s článkom 1 ods. 2 tohto nariadenia, ktorý odkazuje na jeho článok 7, existuje povinnosť poskytnúť pomoc pri vyhľadávaní adresy adresáta doručovanej písomnosti.
- 77 Podľa článku 7 nariadenia 2020/1784, ak adresa osoby, ktorej sa má doručiť súdna alebo mimosúdna písomnosť v inom členskom štáte, nie je známa, tento iný členský štát poskytne pomoc pri hľadaní tejto adresy buď určením orgánov, ktorým odosielajúce orgány môžu na tento účel predložiť žiadosti, alebo tým, že umožní, aby sa žiadosti o informácie týkajúce sa tejto adresy zadávali priamo do registrov obyvateľov alebo iných databáz prostredníctvom štandardného formulára dostupného na „Európskom portáli elektronickej justície“, alebo tým, že prostredníctvom tohto portálu poskytne informácie o tom, ako túto adresu nájsť.
- 78 V dôsledku toho súd členského štátu, ktorý má doručiť súdnu alebo mimosúdnu písomnosť v inom členskom štáte, môže použiť všetky prostriedky, ktoré má k dispozícii podľa článku 7 nariadenia 2020/1784 na určenie adresy adresáta doručovanej písomnosti.
- 79 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na štvrtú otázku odpovedať tak, že článok 7 nariadenia 2020/1784 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby sa súd členského štátu, ktorý má právomoc vydať platobný rozkaz proti dlžníkovi, v prípade ktorého sa možno odôvodnene domnievať, že má bydlisko na území iného členského štátu, obrátil na príslušné orgány a použil prostriedky, ktoré poskytol tento iný členský štát na zistenie adresy tohto dlžníka na účely doručenia platobného rozkazu.

O trovách

- 80 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnyim dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

1. Článok 62 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach

sa má vykladať v tom zmysle, že:

bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa štátni príslušníci členského štátu, ktorí sa zdržiavajú v inom členskom štáte, považujú za štátnych príslušníkov s bydliskom na adrese, ktorá je stále zaregistrovaná v prvom členskom štáte.

2. Článok 4 ods. 1 a článok 5 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012

sa majú vykladať v tom zmysle, že:

bránia tomu, aby vnútroštátna právna úprava, ako ju vykladá vnútroštátna judikatúra, priznávala súdu členského štátu právomoc vydať platobný rozkaz proti dlžníkovi, v prípade ktorého sa možno odôvodnene domnievať, že mal v čase podania návrhu na vydanie platobného rozkazu bydlisko na území iného členského štátu v situáciách iných, než sú situácie stanovené v oddieloch 2 až 7 kapitoly II tohto nariadenia.

3. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1784 z 25. novembra 2020 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch (doručovanie písomností)

sa má vykladať v tom zmysle, že:

nebráni tomu, aby sa súd členského štátu, ktorý má právomoc vydať platobný rozkaz proti dlžníkovi, v prípade ktorého sa možno odôvodnene domnievať, že má bydlisko na území iného členského štátu, obrátil na príslušné orgány a použil prostriedky, ktoré poskytol tento iný členský štát na zistenie adresy tohto dlžníka na účely doručenia platobného rozkazu.

Podpisy